

Darina Kazdová: Česká taneční scéna do roku 2000 očima jejích reprezentantů

Oponentský posudek bakalářské práce

Darina Kazdová se ve své bakalářské práci zabývá historií techno scény (TS) v České republice v 90. letech 20. století. „Cílem práce není učinit pouhý výčet toho, co přesně se v jednotlivých letech a na různých místech dělo, ale spíše poukázat na některé zajímavé aspekty a nabídnout je k dalšímu prozkoumání.“ (s. 3) (V závěru autorka uvádí ještě „nastínit historii techna v ČR a především pochopit některé mechanismy jejího vývoje z pohledů narátorů“ – s. 48). K dosažení svého cíle užívá – vycházejíc především z metody oral history – interview s pěti představiteli subkultury, a kromě toho dva žánrové časopisy a internet.

Z interview se snaží vytipovat společná témata (vzhledem k tomu, že přepis rozhovorů nejsou součástí práce, což považují za dost podstatný nedostatek, nelze poznat, jak dalece tazatelka narátory usměrňovala), která chápe jako relevantní. V závěru (s. 48 - 51) se pokouší jednotlivé výpovědi k daným tématům aspoň částečně generalizovat (užité slovo „paušalizovat“ – s. 51 - není vhodné).

Podle mé představy slouží bakalářská práce k ověření studentovy schopnosti vědeckého zpracování vybraného tématu: student tu má, velmi zhruba řečeno: 1) zformulovat přiměřenou výzkumnou otázku (případně hypotézu, což u kvalitativního výzkumu není nezbytné), 2) zvolit adekvátní metodu, 3) tu použít a 4) relevantní zjištění smysluplně prezentovat.

Ad 1) Přestože je 2. část práce nazvaná „Výzkumné otázky a použitá metoda“, jasně formulovanou otázku/y jsem nenašla („spíše poukázat na některé zajímavé aspekty a nabídnout je k dalšímu prozkoumání“ se mi nezdá to pravé). Je samozřejmé, že solidní vyčerpávající historie TS v ČR je mimo možnosti bakalářské práce.

Ad 2) Jako hudební antropolog, nikoli specialista na oral history, chápu dominantní užití této metody jako smysluplné ve dvou hlavních případech: jednak tam, kde nejsou k mání psané prameny, jednak tam, kde psané prameny nemohou relevantně odpovédět na kladené otázky. Vzhledem k tomu považují využití oral history v některých autorkou vybraných okruzích jako vhodnější, v jiných jako méně vhodné. Jistě je přiměřené při zjišťování společných rysů v dospívání narátorů či jejich pohledů na proměnu charakteru TS v 90. letech. Naopak jako levné mi její užití připadá při zjišťování změn zvukové techniky v 1. polovině 90. let, a zejména frekvence konání různých akcí či žánrové diferenciaci. (S velkou pravděpodobností předpokládám jednak existenci písemných pramenů jednak v např. Muzeu populární hudby resp. v Dokumentačním centru pop. hudby ČMH nebo v rozhlasových archivech, jednak článků v časopisech (ne sice pro roky 89 – 90, ale kolem poloviny 90. let jistě); pět hodinových interview je ovšem řešení mnohem méně namahavé ☺).

Ad 3) Ani vhodná aplikace oral history však zde vždy nedává vhodné výsledky: dojde-li např. autorka k tomu, že pro přední reprezentanty TS je účast na ní důležitá, a „stala se nepostradatelnou součástí jejich životního stylu a osobnosti“ (s. 34), došel by k témuž závěru, a navíc bez výzkumu, i člověk zcela neznalý problematiky (netýká se to předních reprezentantů jakékoli subkultury - všech hudebních žánrů, ale i byznysu a pod?). V některých případech, zdá se, nedokáže autorka v naraci náležitě „číst“: za překvapivou např. považuje skutečnost, že narátoři pocházejí „z rodin, v nichž hudební vzdělání nehrálo příliš významnou roli: (s. 14). Připadá mi smysluplné tuto skutečnost interpretovat jako

významnou: institucionální hudební vzdělání by člověku pravděpodobně znesnadnilo vyjít z hudebních stereotypů vstříc něčemu tak zásadně novému jako je techno.

Ad 4) V závěru naštěstí autorka dokáže poměrně rozumně shrnout základní myšlenky, získané z rozhovorů, takže se text stává kompaktnějším a do jisté míry zobecnitelnějším (viz Silverman s. 9: věda je „kritické prověřování dat vedoucí ke kumulativnímu zobecnění...“). Zde se ovšem také ukáže do jisté míry problematický výběr narátorů („Nelze si nevšimnout rozdílných výpovědí u promotérů a DJů“ – s. 50), které může pochopitelně výsledky ovlivnit. Je také nejisté, jestli lze tímto způsobem spolehlivě odhalit „základní rysy této doby, které potvrzují i narátoři“ – s. 49, nebo jestli autorka ony rysy na základě několika málo výpovědí zkonstruovala a jimi zároveň potvrdila.

Práce Dariny Kazdové se sice velmi pravděpodobně nestane východiskem navazující badatelské aktivity, jakož ani nevyvrací „některá z tradičních klišé“ (v což autorka na s.3 doufá - ☺), ale zaslouží si **doporučení k obhajobě. Navrhuji ohodnocení 25- 27 kredity.**

PhDr. Zuzana Jurková, PhD.

Slaný 4.8.2008